

Text 2. čtení Marek 7, 31-37

31 Ježíš se vrátil z území Týru a šel přes Sidón k jezeru Galilejskému územím Dekapole.

32 Tu k němu přivedou člověka **hluchého a špatně mluvícího** a prosí ho, aby na něj **vložil** ruku.

33 Vzal ho stranou od zástupu, **vložil** prsty do jeho uší, **dotkl** se slinou jeho jazyka,

34 **vzhlédl** k nebi, **povzdechl** a **řekl**: „Effatha,“ což znamená **,otevři se!'**

35 I otevřel se mu sluch, uvolnilo se pouto jeho jazyka a mluvil správně.

36 Ježíš jim nařídil, aby to nikomu neříkali. Čím více jim to však nařizoval, tím více to rozlašovali.

37 Nadmíru se divili a říkali: „Dobře všecko učinil. I hluchým dává sluch a němým řeč.“

Kázání

EFATA! Náš táta nám vyprávěl, jak ho spolu s jeho tátou, naším dědou, komunisti v roce 1949 každého zvlášť zavřeli do vězení. Táta byl ve vazbě několik týdnů, nevěděl, co s ním bude, hrozně těžko to snášel. Když mu bylo nejhůř, napsal na dveře své cely EFATA. Za tři dny ho pustili. (Dědu ne, toho pustili až za tři roky domů umřít.) Asi to byla jen náhoda, ale tatínek to vyprávěl, jako by to bylo něco víc. Tehdy se otevřely dveře cely na Pankráci. Co se má otevřít dnes, v textu, který jsme četli?

Otevřeli jsme Markovo evangelium. Je nejkratší, zabírá pouze 16 stran proti 27 u Lukáše. Není v něm vánoční příběh s jesličkami. Marek byl zřejmě první, kdo sepsal příběh Ježíše a nazval jej evangeliem. Nadpis zní: „Počátek evangelia Ježíše Krista Syna Božího.“ Lidem, kteří uvěřili, že ukřižovaný Ježíš vstal z mrtvých a že je to Kristus, Syn Boží, bylo třeba objasnit, kdo Ježíš byl a co se dělo, než byl ukřižován. Ježíš se objevuje jako dospělý, jako kdokoli jiný, kdo uposlechl výzvy Jana Křtitele „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů!“ Ježíš byl právě pokřtěn a najednou vidí a slyší něco docela jiného než ostatní lidi u Jordánu: vidí Ducha, jak na něj sestupuje z nebes a slyší hlas: Ty jsi můj syn. Takhle u Marka začíná Ježíšova cesta, která skončí jednou na kříži popravčím. Markův Ježíš je nesmírně lidský: má blízko ke všem lidem, které potká, nejen k učedníkům. Lidé se sbíhají, kdekoli se objeví a on jim nebrání, když po něm chtějí, aby uzdravoval jako na běžícím pásu. Vypadá to, jako by Ježíš tu byl hlavně od toho, aby pomáhal lidem, kde to jen jde, takže sotva

má čas na kázání. Když Ježíš káže, hlásá evangelium Božího království, nekáže sebe jako Mesiáše a Božího syna.

Náš dnešní příběh začíná zprávou, že Ježíš se vrátil do své domoviny z Týru přes Sidón územím Dekapole, že se tedy s učedníky nějakou dobu pohyboval mimo židovské území: byl v cizině, a to notně pohanské. Týros a Sidon jsou v Bibli bašty pohanství. Ta zpráva o Ježíšově oklice přes pohanské území dlouhé přes 100 km navazuje na to, jak Ježíš předtím u Týru pomohl od nečistého ducha dceři pohanské ženy, Syroféničanky. Ježíš přišel plnit své poslání nejen pro vyvolený lid židovský, ale pro všechny lidi, tedy i pro nečisté pohany. To je dobrá zpráva pro čtenáře Markova evangelia v tehdejší Římě – bývalé pohany, tedy i pro nás.

Sotva se Ježíš s učedníky vrátil, už je kolem něj dav a hned po něm něco chce! Po lakonické informaci o Ježíšově putování cizinou přichází překvapivě podrobný a realistický popis uzdravení hluchého a špatně mluvícího. Proč zrovna tenhle případ? Nejen proto, že se prostě stal, že to tak bylo. Určitě i proto, že na něm uvidíme, kdo Ježíš byl a jaký byl.

Být hluchý na první pohled není tak zlý hendikep. Když v Holečkově ulici nastoupí studenti speciálních škol, je to docela sympatické vidět, jak se domlouvají znakovou řečí a mobilují zrovna tak jako ostatní.

Představme si ale, jak na tom jsou právě v těchto chvílích hluší lidé v Kyjevě nebo jinde, kde neustále hrozí letecký poplach? Tenkrát to ale bylo ještě horší. Takto postižený člověk byl odkázán na pomoc druhých, sotva mohl nějak aktivně žít. Byl v izolaci. Jako vězeň.

Hluchý je sám. A tak ho Ježíš vezme pryč od hlučícího davu a sdílí s ním jeho samotu- to je první, co udělá. Je s ním, i když před tím chtěl zástupu, z něhož poodešli, zvěstovat Boží evangelium. Chce, aby ani hluchý nebyl vynechán. Právě tím je asi tenhle příběh zvláštní. Jde o to, jak doručit evangelium i někomu, kdo neslyší a nemusí být hluchý svou diagnózou, ale něčím jiným, a je s ním navíc těžká domluva. Ježíš si s tím člověkem dává práci a gesty mu pomáhá, aby porozuměl a pochopil, co se má stát.

Zatímco jindy se Ježíše prosebníci dotýkají a jsou uzdraveni, Ježíš se teď hluchého dotýká sám : naturalisticky mu sahá do uší -br! Připomíná to slova za 40. žalmu: „protesals mi uši, chci rozhlašovat tvoje divy a úmysly...“ Následuje ještě tělesnější dotyk, a to slinou: skoro jako by to byl polibek. Slina ale je potřebná k mluvení: přináší na jazyk slova. Ježíš jako by tím dával kousek sebe právě, když se člověk na řeč necítí. Tak jako Mojžíš se na to necítí, když namítá Hospodinu, že není výmluvný. Bůh ho však bere vážně a dá si práci, aby Slovo mohlo být doručeno.

Ježíš si dává práci s naším hluchoněmým, aby byl účastníkem toho, co se bude dít dál. To vzhlédnutí k nebi a vzdech lze chápat jako modlitbu:

„Otče, pomoz, je to čím dál těžší.“ A ty, člověče, EFATA! Rozumíš, otevři! Otevři všechno, co se v tobě zavřelo a brání ti slyšet Slovo s velkým S. Teď je to na tobě, jen na tobě. „Hle, stojím přede dveřmi a tluču: zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.“ – tak je to psáno ve Zjevení Janově.

Muž je uzdraven a může správně mluvit: to už jsou s Ježíšem zpátky mezi lidmi. Mluví s nimi a on se stává plnohodnotně jedním z nich. Je to zvláštní. Přišli poslouchat Ježíšova slova, ale místo kázání se ta slova dějí přímo před jejich očima.

Následuje zvláštní scéna, kdy zástup dělá Ježíšovi naschvály: čím víc jim Ježíš přikazuje, aby mlčeli, tím víc to rozhlašují. Jak tomu rozumět? Snad to znamená, že byli ještě nějakou chvíli všichni pohromadě, že spolu mluvili, a čím víc spolu mluvili, tím víc lidem docházelo, kdo to Ježíš je, že to není jen skvělý léčitel nebo jen výborný kazatel. Že je něco mnohem víc, že je ten očekávaný Mesiáš. Ježíš se takové publicitě brání, ale lidé, kteří se ocitli v jeho blízkosti a prožili takovou událost, si to prostě nemohou nechat pro sebe. Možná proto, že kolem Krista vzniká vždycky něco víc než zvědavý dav, totiž společenství. Ježíš ale cítí, že teď ještě není ten pravý čas k vyhlášení pravdy. Tu pravdu my, dnešní evangelíci, známe. Znali ji i první čtenáři Markova evangelia. Ale nebyla by úplná bez příběhu Ježíšova působení, a ten bude ještě dál pokračovat. Až k cestě do Jeruzaléma. Až na kříž.

Sestry a bratři, mám za to, že se tady mluví o církvi. Fakticky i obrazně. Všude, kde Ježíš působil, vznikalo okolo něj společenství. A všude, kde působí nějaké společenství církve, jeho středem a základem je přece On. Pomáhá nám, abychom měli uši k slyšení a ústa k mluvení, ale nevodí nás za ručičku. Nechává nám svobodu, jak s tím, co jsme dostali a zažili, svobodně naložíme, třebaš to rozhlásíme, byť spontánně nebo zbrkle.

A úplně nakonec všichni přítomní Ježíše chválí, jak to krásně udělal, jak si to všechno, skoro všechno, odpracoval, podobně jako Hospodin v příběhu s Mojžíšem. Příběh Boha s člověkem vypadá jako kolotoč nekonečného napravování a porušování. Proto přišel Ježíš. Jeho příběh má počátek, jeho působení mělo a má hluboký smysl, ale jeho smrt na kříži přináší definitivní tečku. Nápravu jednou provždy, a to pouhou milostí. Občané římské, občané střešovičtí, kteří jste vyznali a uctíváte Ježíše jako Boha a Spasitele, když jste jej takto poznali, začnete ho jistě i milovat.

Amen

3. píseň NEZ 295 Za to že v stromech P. Eben